

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директорка Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти

Марина БРИЛЬ
« 15 » _____ 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

П'ЄСИ ТА АНСАМБЛІ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО

**Збірка для початкової мистецької освіти
та фахової передвищої мистецької освіти
галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 025 Музичне мистецтво**

Укладач:

Ю. М. Зубай

викладач Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра; Комунального мистецького навчального закладу Печерського району м. Києва «Дитяча музична школа № 28», спеціаліст другої категорії

Рецензентки:

І. В. Разон

викладачка, директорка Комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Ніжинська музична школа» Ніжинської міської ради Чернігівської області; викладачка Комунального закладу «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької» Чернігівської обласної ради, спеціалістка вищої категорії, викладачка-методистка

С. М. Бєляєва

викладачка Комунального закладу «Луцька музична школа № 1 імені Фридерика Шопена», спеціалістка вищої категорії, старша викладачка

Відповідальна
за випуск:

А. Г. Полещук

Рекомендовано

на засіданні методичного об'єднання фортепіанного відділу Комунального мистецького навчального закладу Печерського району м. Києва «Дитяча музична школа № 28» (протокол № 3 від 16 травня 2024 р.) на засіданні предметної комісії викладачів загального фортепіано Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра (протокол № 6 від 17 травня 2024 р.)
© Зубай Ю. М., 2024 р.
© Державний науково-методичний центр змісту культурно-мистецької освіти, 2024 р.

Від автора

Збірка «Фортепіанні твори для дітей та юнацтва» – це своєрідний підсумок певного етапу не лише в моїй педагогічній роботі, але і у вивченні та узагальненні значного пласту української дитячої фортепіанної музики. Безпосередня викладацька діяльність в класі фортепіано у дитячій музичній школі та музичному фаховому коледжі, практично дозволила усвідомити, осмислити та апробувати ту музику, котру я писав саме як фортепіанний педагогічний репертуар.

Жанрова панорама збірки охопила всі основні форми музикування (сольні твори, ансамблі різних форм), та власне жанри (поліфонічні твори, етюди, п'єси, твори великої форми). Викладачі фортепіано можуть використовувати в роботі твори із збірки на будь-якому етапі навчання юного піаніста, адже за рівнем складності репертуар збірки може використовуватись в роботі як з початківцями, так із учнями середнього та старшого віку, а окремі твори є хорошим конкурсним репертуаром для талановитих виконавців.

Відкриває збірку розділ із сольними творами. Це 24 різножанрові та різнохарактерні п'єси, що репрезентують широке коло образів, котрі є доступними і цікавими дітям та юнацтву. Серед них казкові образи – «Бабуся Ягуся», «П'єро», «Русалка», образи повсякденного дитячого життя – «Прогулянка», «Карусель», «Пригода». Жанровий діапазон розділу включає: лірико-споглядальні – «Мрійливість», «Колискова», драматичні – «Момент розпачу», та віртуозні твори – «Октавний етюд», «Метелик», токати. Також представлені танцювальні жанри – «Танець на балу», вальси та твори в котрих програмна назва і фактурне оформлення сприятиме закріпленню вивченого матеріалу на уроках сольфеджіо – «Секунди», «Квінти», «Пентатоніка». Завершують розділ сольних творів дві Прелюдії і фуги та «Варіації» на тему українського романсу Оксани Бордюгової (єдиний твір збірки, у якому використовується цитування іншого музичного твору).

Наступний розділ – «Ансамблі в чотири та шість рук» – це концертні ансамблеві твори написані у зручному фактурному викладенні та розраховані на різних, за своїм рівнем підготовки, ансамблістів. Зокрема, навіть на учня першого року навчання та старшокласника в рамках одного ансамблю («Осіння пісня»). Ансамблі в шість рук написані на трьох нотних станах, де партія кожного виконавця на одному нотному стані, а напрям штилів показує яка рука виконує той чи інший матеріал.

Завершальний розділ збірки – «Дитячі фортепіанні концерти». Даний жанр користується великим попитом та чималою потребою, адже саме дитячі фортепіанні концерти є для маленьких піаністів своєрідною

творчою лабораторією, котра готує їх до більш серйозних зразків цього жанру. У збірці представлено два дитячі фортепіанні концерти, котрі написані з урахуванням психологічно-вікових особливостей потенційних майбутніх виконавців. Зокрема, ці концерти можуть виконувати учнів з маленькими руками.

Шановні викладачі-піаністи, сподіваюсь, що дана збірка стане одним із хороших Ваших помічників у підборі концертного репертуару для вихованців. А для самих учнів ці твори будуть корисними в їх музично-професійному розвитку, та водночас захоплюватимуть своїм звучанням і яскравими образами.

Методичні рекомендації

Педагогічна практика піаністів-педагогів, що безпосередньо пов'язана із вихованням юних виконавців – це складний та багатогранний процес, у якому чимале значення відводиться власне репертуару, на якому навчається підростаюче покоління. Часто саме викладачі-піаністи, що займаються педагогічною діяльністю найкраще розуміють потреби в новому якісному репертуарі. Моя педагогічно-композиторська діяльність і стала результатом формування власного педагогічного методу.

Мій метод «Формування піаністичних навичок на основі вивчення авторських різножанрових та різнохарактерних творів» для учнів класу фортепіано мистецьких шкіл та класу загального фортепіано фахових музичних коледжів, вже отримав апробацію не лише в моїй педагогічній практиці, але і практиці моїх колег на теренах України. Результатом чого є сотні існуючих відеозаписів, і власне результат також проявився у зацікавленості, зосередженій роботі до досягнення результату, бажанні виступати.

Відомо, що назва музичного твору визначає характер, рух, ритмоінтонацію, мелодику, гармонізацію і саме той емоційний заряд, який як програма до дії для психіки виражає саме ту емоцію, яка допомагає знайти правильний шлях вирішення конкретного завдання. Поєднання в собі педагога і композитора направило мене на створення таких творів, які б допомагали вирішувати проблеми пристосування дітей до клавіатури, вивчення штрихів, динаміки, прийомів звуковидобування, набуття навичок різних видів техніки, ознайомлення із різними жанрами та формами музикування тощо.

Крок за кроком, використовуючи відомі прийоми, вправи, п'єси, я шукав близькі світосприйняттю дитини інтонації, гармонії, образи – спочатку спрощені, потім дедалі складніші. Діти йшли за мною, все більше захоплюючись моїми творчими напрацюваннями. І в результаті мої п'єси

виявилися зрозумілими сучасним дітям, в нас виходило значно швидше досягати результату. Далі будуть подані основні методико-педагогічні аспекти та особливості мого методу творчим результатом якого є власне ця збірка.

Збірка складається з двох основних блоків – сольні твори (24 п'єси, Прелюдії і фуги, Варіації) та ансамблеві твори. Фактурне вирішення сольного розділу також тісно пов'язане із майбутнім виконавцем даного репертуару – чимало п'єс розраховані на маленькі руки, і лише в творах для більш досвідчених учнів-піаністів використано більш насичену фактуру («Момент розпачу», «Октавний етюд», «Поєма», Варіації). Для зручності використання в педагогічній практиці твори розташовані за зростанням загального рівня складності – поступовим збільшенням технічних та звукотворчих завдань.

Розділ з ансамблевими фортепіанними творами це ансамблі в чотири та шість рук, дитячі фортепіанні концерти). Ансамблі – це цікава та корисна форма музикування. У збірці вони розраховані як на різні періоди навчання юного піаніста (різноманітні за складністю), так і на різноманітні комбінації ансамблістів за рівнем підготовки. До прикладу, ансамбль «Осінь пісня» написаний як концертний твір для учня першого-другого року навчання та учня сьомого-дев'ятого року навчання або педагога. Жанр дитячого фортепіанного концерту, який показаний у збірці двома концертами, на жаль, не набув великої популярності у композиторській практиці, хоча потреба у ньому є велика. Мої дитячі фортепіанні концерти можуть служити першим знайомством із зразком такого цікавого жанру, адже технічні завдання та образи в них цілком доступні маленьким піаністам, але при цьому саме на них можна вже відчути себе солістом, котрий змагається з оркестром. Розділи концертно-сонатної форми подані доволі стисло, але за своїм формотворенням ці твори повністю відповідають жанру концерту.

Хоча більшість творів циклу за своїм спрямуванням є саме творами концертного спрямування, збірка позиціонує себе, в першу чергу, як педагогічний репертуар. Особливо це прослідковується у творах для початкового етапу навчання, де я, як композитор, вибираючи фактурне оформлення твору прагну до удосконалення чи оволодіння однієї технічної задачі, котра може виникати на певному етапі навчання гри на фортепіано. Наступний розділ обґрунтування мого авторського методу буде зосереджено на детальних методичних рекомендаціях у роботі з творами циклу.

№ 1 «Секунди» – твір, що складається всього з десяти тактів, але саме на ньому маленькі піаністи можуть удосконалювати вміння поперемінної гри двома руками, і робити перші спроби гри двома руками одночасно. В

основі п'єси лежить викладення основної мелодичної лінії, котра переходить із руки в руку інтервалом малої секунди. Так як твір розрахований на учнів, котрі тільки починають навчатися гри двома руками одночасно, фактура для зручності читки викладена лише в скрипковому ключі. П'єсу рекомендовано включати в репертуар першого року навчання.

№ 2 «Граємо по чорних клавішах» (пентатоніка) – п'єса спокійна та світла за характером, направлена на розвиток кантиленної гри правої руки. Але для цікавості маленьким виконавцям написана повністю на чорних клавішах. Для кращого закріплення матеріалу твору її можна пробувати грати не лише в тональності «Ges-dur», але і в «G-dur». При впевнено вивченому матеріалі в основній тональності це не буде викликати труднощі у юного виконавця, адже зустрічних знаків у творі немає. І при такій формі роботи як «транспонування» в учнів нерідко виникають свої цікаві та роздуми ідеї про своєрідність кожної тональності. Орієнтовний рівень складності твору перший-другий рік навчання.

№ 3 «Колискова» – п'єса наспівного споглядального характеру, з доволі прозорою фактурою. Так як мелодична лінія твору побудована на подібних мелодичних зворотах по декілька тактів, дуже важливо кожне нове проведення відокремити динамічно, різною динамікою. Особливо важливо почути учневі різницю «р» і «рр». Твір рекомендовано використовувати в роботі з учнями другого року навчання.

№ 4 «П'єса» – твір маршового характеру, де основна мелодія викладена в лівій руці, а права є синкопованим супроводом. Досягнення хорошої координації рук при вмілому виконанні динамічних відтінків – це ті задачі, котрі потрібно виконати юному виконавцю. Водночас мелодична лінія твору має в своїй основі риси типові для дитячих пісень, тому буде легко запам'ятовуватись учнями. За складністю твір розрахований на учнів другого року навчання.

№ 5 «Танець на балу» – танцювальна п'єса граційного характеру, направлена на розвиток навички підміни першого пальця, ритмоінтонацію мелодії, широкі стрибки між басом та акордом, вміння рахувати і відчувати паузи, навички використання прямої педалі, об'єднуючу бас з акордом. У цьому творі жанрова конкретика (що подана у назві) поєднується зі скерцозністю основного мотиву, на якому інтонаційно та ритмічно побудована вся п'єса. Технічною складністю є також скачки в лівій руці, але для зручності вони написані після пауз або після четвертної ноти, котру потрібно затримувати на педалі і завчасно готувати інтервал після скачка. Для більшої виконавської впевненості ліву руку у цьому творі рекомендовано вивчити напам'ять окремо. Орієнтовна складність твору – другий рік навчання.

№ 6 «Інвенція» – поліфонічний твір двоголосного складу, у якому увага виконавця має бути зосереджена на плавності голосоведення двох рівноправних голосів. Основна тема Інвенції є доволі довгою як для дитячих поліфонічних творів, але так як в наступних проведеннях вона не змінює своїх інтонаційних рис діти добре її запам'ятовують, до того ж вона має в собі вокальну природу (пісенна, без великих і частих інтервальних скачків). І тому в роботі педагог може навіть використовувати метод при якому один голос співається учнем, а інший виконується. Твір можна використовувати в роботі з учнями другого-третього року навчання.

№ 7 «Маленьке вовчентко» – твір, на якому юний піаніст може продемонструвати вміння впевненої гри штрихами legato, non legato, staccato, tenuto в межах одного. Дані штрихи зустрічаються в п'єсі у різноманітних комбінаціях, що робить її особливо цікавою для засвоєння навички гри цими прийомами. У цьому творі юний виконавець зустрінеться з тональністю es- moll (котра не так часто використовується в дитячому репертуарі) і чималою кількістю зустрічних знаків – тому процес власне розбору нотного тексту в окремих учнів (з посередньою читкою з листа) може бути ускладненим. П'єса є також цікавою для розвитку виконавської координації, адже основна тема поперемінно по епізодам форми переходить то в правій то в лівій руці, а супровід здебільшого попадає на слабкі долі. За складністю твір розрахований на учнів третього року навчання.

№ 8 «П'єро» – передає образ легкого суму, що притаманний даному казковому персонажу. Технічні завдання зосереджено в розкладених арпеджіо, котрі непомітно мають ніби «вплітатися» в основну мелодію. Рухлива скерцозна п'єса сплетена з арпеджіо різного викладу, як в правій так і в лівій руці. Складністю є саме засвоєння необхідних навичок гри арпеджіо різних типів. Арпеджована «поліритмія» лівої і правої руки являє складність не тільки технічного, а і координаційного пристосування. Уважна гра окремими руками та вивчення на пам'ять буде рішенням роботи над твором. П'єса розрахована на учнів третього року навчання.

№ 9 Токата «Заметіль» має рухливий характер, витриманий в одному ритмічному малюнку, може виконуватись юним виконавцем з дуже маленькими руками, а сама фактура є зручною, адже руки грають поперемінно. Партія лівої руки є основною мелодією, в якій при постійному стакатному рухові потрібно виокремлювати епізоди по фразам. У правій руці корисною буде робота над свободою рук, що є непростим при постійних однотипних ротаційних рухах. Твір може використовуватись як концертний репертуар учнів третього року навчання.

№ 10 «Метелик» віртуозний твір легкий за характером, але

різноманітний за видами техніки, (хроматизми, розкладені арпеджіо та акорди, гамоподібні пасажі). У роботі над твором важлива рівність пасажів, що часто змінюють свій виклад, відділення двонотних мотивів, котрі детально виписані автором. Рівність пасажів потрібно відпрацьовувати опираючись на ритм та прийоми деталізації гри кожним пальцем окремо. Динаміка у творі не повинна виходити за «*mp*». Педагог може образно провести паралель, що легкість польоту метелика можливо передати лише такою динамікою. За рівнем складності твір є репертуаром учнів четвертого року навчання.

№ 11 «Русалка» зразок жанру дитячого концертного етюд, направлено на розвиток гри арпеджіо. Важливе значення у творі має педалізація, адже твір має у своїй гармонії імпресіоністичні риси. В роботі над твором важливе не лише якісне і рівне виконання арпеджіо, але й вміння серед всього пласту фактури почути самому та показати своїм виконанням для слухача основну мелодичну лінію котру складає бас та секундові інтонації в правій руці. Твір складається із трьох розділів, у кожному з них свій різновид викладу фігурацій арпеджіо. На початку заключного розділу фактура ускладнюється ще й перекладенням лівої руки через праву. Працюючи над образами в учня можуть виникати не лише уявлення про Русалку, але і про морські хвилі, адже навіть візуально фактурний виклад твору є хвилеподібним. Технічні та звукотворчі завдання твору цілком доступні учням четвертого року навчання.

№ 12 «Бабуся Ягуся» – твір, у якому частими стакатними висхідними рухами передається політ добре відомої дітям казкової чаклунки. У п'єсі засоби музичної мови є сучасними, зокрема варіювання різноманітних комбінацій у ритмічному малюнку твору. Важливим є можливість широко охоплювати клавіатуру, як висхідними пасажами, так і акордовими послідовностями, набуваючи навички виконання майбутніх концертних п'єс композиторів-романтиків. Технічною складністю є альбертієві баси у лівій руці на стакато, що є не лише супроводом, але і основною темою в окремих епізодах форми. Незвичним є використання першого пальця на чорних клавішах у мелодії «Ягусі» в правій руці і на це особливо потрібно звернути увагу. Чьотирьохнотна формула диктує правила аплікатури, яка допомагає учню координувати рухи, спираючись на сильні долі одночасно двома руками. Свобода, рухливість, стрибки, різні види техніки, акордова ритмоінтонація, емоційне напруження характеру Бабусі Ягусі допоможе розвинути як технічні навички, так і емоційну сторону дитини. П'єса розрахована на учнів четвертого року навчання.

№ 13 «Чарівне озеро» – має світлий пасторальний характер, є зразком

жанру ноктюрну. Я ставив перед собою задачу продовжити традицію нашої фортепіанної школи навчаючи вокальної співучості у виконанні мелодії кантиленної п'єси. У творі окрім основних завдань жанру (кантиленність основної мелодії, розподіл динаміки по фактурним пластам), перед юним виконавцем постає ще і поліритмічна складність – поділ дуолей на тріолі. Поліритмія завжди є окремою навичкою у піаніста і саме на прикладі повільних співучих п'єс можливе освоєння цієї навички. Цікава гармонізація твору розвине глибину сприйняття музики. П'єсу можна включати в роботу з учнями четвертого року навчання.

№ 14 «Прелюдія» – п'єса героїчно-епічного характеру, з акордовою, але водночас дуже зручною та прозорою фактурою, котра буде легко і швидко вивчатись напам'ять. Головна задача твору – ведення мелодичної лінії акордами в правій руці та вибудова зв'язної мелодії октавами у лівій руці. Складністю такої фактури для вихованця є вміння почути і відтворити верхній голос в акордах. Варто поступово і зосереджено досягати звучання верхнього голосу в кожному акорді, і лише згодом інтонаційного об'єднання в мелодичну лінію. Твір може служити першим знайомством із зразком п'єси на крупну техніку для учнів елементарного підрівня.

№ 15 «Момент розпачу» – твір, котрий за своїм емоційним наповненням та фактурним викладом може бути доступним, скоріш за все, учням середнього та старшого шкільного віку. Проблематика навички вибудови акордової фактури продовжується, як і в «Прелюдії». Виконавець на матеріалі «Моменту розпачу» може удосконалювати вміння вести мелодичну лінію акордовою фактурою. Твір має в собі риси поемності, адже весь розвиток твору іде до драматичної середини, котра є кульмінацією знаходиться в середній частині твору, а крайні розділи є своєрідним прологом та епілогом. Крайні розділи мають в своїй основі інтонаційні мотиви, що мають передавати вокально-декламаційно стан відчаю, тому темпоритм твору не має бути статичним, а має відходити від образу, що закладений у програмній назві.

№ 16 «Музичний момент» – твір у якому виконавець має вже мати навички поліфонічного мислення. П'єса направлена на розвиток гри кантилені акордами, у якій сама акордова фактура є поліфонізованою. В роботі з учнем треба детально працювати над вибудовою голосоведення акордів і фразуванням. Важливим у творі є вибір темпу, таким чином щоб це не було заповільно, і кожен акорд не звучав окремо, та водночас не настільки швидко, щоб п'єса не втратила лірико-споглядального характеру. Орієнтовна складність твору – п'ятий рік навчання.

№ 17 «Вальс» – твір віртуозного характеру, фактура мелодичної лінії

якого побудована на нетипових аплікатурних послідовностях. Тому, на перший погляд, незважаючи на зорову простоту викладу, цей твір знаходиться в збірці ближче до заключних творів. В роботі над твором важливо в першу чергу деталізувати задачі та відпрацювати окремо всі технічно незручні місця кожного фрагменту у правій руці. П'єса може використовуватись в роботі з учнями п'ятого-шостого року навчання.

№18 «Квінти. Портрет Бартока» – твір, у якому фактура обох рук викладена інтервалами квінти, а загалом за стилістикою п'єса перегукується з творами відомо угорського композитора Бели Бартока, зокрема з творами із циклу «Мікрокосмос». Техніка подвійних нот є дуже важливою у вихованні юного піаніста, а репертуар подібного фактурного інтервального викладу є поки доволі обмеженим у дитячому педагогічному репертуарі, тому даний твір буде хорошим матеріалом в поглибленні навички гри подвійних нот обома руками. За складністю твір розрахований на учнів п'ятого-шостого року навчання.

№ 19 «Мрійливість» – п'єса спокійного пасторального характеру з насиченою поліфонізованою фактурою, в якій головне завдання полягає у детальній вибудові фактурних пластів. Цей твір може служити одним із перших знайомств для юних виконавців із рубатністю в музиці, адже у творі використані типово імпресіоністичні риси гармонії, сама програмна назва теж відсилає до цього напрямку у мистецтві. І власне на цьому творі викладач може розвивати вміння темпоритмічного мислення у своїх вихованців, але вміло коригуючи його, щоб допустимі відхилення були в міру, та не впливали на логіку розвитку твору. Орієнтовна складність твору – шостий рік навчання.

№ 20 «Токата» – твір віртуозного характеру із контрастною середньою частиною, тобто форма виникає із співставлення епізодів. Технічні складнощі зосереджені у вмінні рівно виконувати довгі послідовності незмінного мартелятного руху. Загалом, жанр токати в українській музиці для дітей користується чималою популярністю, на багатьох дитячих фортепіанних конкурсах можна почути знамениті токати Ю. Щуровського, І. Берковича, М. Сільванського, Токатину В. Косенка. Цей твір також при своїй зручності викладу і доступності у вивченні, завдяки фактурному оформленню, котре вдало співставлене із типовими технічними можливостями піаніста шостого року навчання буде справляти враження на концертно-конкурсних виступах.

№ 21 «Пригода» – твір жвавого енергійного характеру направлений на вміння в швидкому темпі, при постійному стакатному русі, вправно підкладати перший палець в лівій руці при нетипових фактурних комбінаціях. Темп у творі важливо вибрати максимально швидкий, відносно

можливостей учня, але при цьому зберегти стакатний штрих. Серед інших труднощів п'єси – перехрещення рук та подвійні ноти. Твір розрахований на учнів шостого-сьомого року навчання.

№ 22 «Поема» (пам'яті Федора Надененка) – за своїм світлим піднесеним характером, настроєм і фактурою твір має багато спільного із одноіменною фортепіанною п'єсою Ф. Надененка, але за своїми технічними завданнями (розкладені фігурації арпеджіо, арпеджіато, акорди), і власне невеликим об'ємом є доступним для учнів-піаністів базового підрівня мистецьких шкіл шкіл. У роботі над твором необхідно чітко виділити основні фактурні плани, адже фактура є багат шаровою та насиченою підголосками. Важливе місце у творі займає педаль котра допомагає провести легато в акордах, широких скачках, але над нею має бути пророблена детальна робота в залежності від фактурного викладу конкретного місця, адже педаль потрібно міняти не лише по басам, але інколи розріджувати частіше. З особливо талановитими учнями на цьому творі можна спробувати прийом «напівпедалі». Розрахована п'єса на учнів сьомого року навчання.

№ 23 «Вальс» – зразок бравурного віртуозного вальсу. Для успішного виконання цього твору виконавець має володіти хорошою дрібною пальцевою технікою та вмінням легко виконувати скачки на далекі інтервали. Вальс складається із типової тричастинної репризної форми, але має віртуозну коду, у якій значно прискорюється темп, пришвидшується пульсація, і тому педагогу варто починати роботу саме з коди, на ній викладач зможе оцінити рівень підготовленості учня до виконання цього технічно складного але цікавого твору. Рівень складності твору відповідає сьомому-восьмому року навчання.

№ 24 «Октавний етюд» – ще один зразок жанру дитячого концертного етюд у збірці. Характер – веселий, життєрадісний, з рисами танцювальності. Фактура у творі змішана – акордово-октавна, адже саме акордове звучання надає твору більшої гармонічної насиченості. Твір побудований на двох фактурних планах: основній мелодії, котра викладена октавами та акордовому супроводі. В залежності від епізоду фактурні плани переходять з однієї руки в іншу. Орієнтовна складність етюд – восьмий рік навчання.

Продовжують розділ дві Прелюдії і фуги. Хоча цей жанр відсилає нас, перш за все, до Добре темперованого клавіру Й.С. Баха, але дані твори в цій збірці є, скоріш за все, адаптацією такого жанру під можливість юних виконавців, зокрема, як цикл Прелюдій і фуг Ю. Щуровського. Форма Прелюдій і фуг у нашій збірці доволі компактна, фуги мають лише два голоси та лаконічні теми по два такти. Власне для єдності форми

збірки важливо було щоб поліфонічний жанр був представлений такими формами як Інвенція та Фуга. За рівнем складності вони розраховані на учнів четвертого-п'ятого року навчання. У Прелюдії і фузі ре мінор подібна фактура у всьому мікроциклі. Прелюдія і фуга до мінор має поліфонізовану прелюдію, що висуває певний додатковий пласт завдань, відносно попереднього поліфонічного циклу.

Завершують розділ сольних п'єс «Варіації» на тему українського романсу Оксани Бордюгової – це єдиний твір збірки, у якому використовується цитування іншого музичного твору. «Варіації» є компактними за формою, та різноманітні за типами фактурного викладення (акорди, подвійні ноти, хроматичні послідовності, розкладені арпеджіо). У цьому творі кульмінація та найбільша технічна складність приходить на код, адже акордова її фактура є дуже насиченою, і неодноразово зустрічаються акорди навіть з дев'яти звуків одночасно, і все це ускладнюється скачками та веденням мелодії верхнього голосу, тому найбільшу увагу в цьому творі бажано приділити останньому розділу форми – коді. Твір можна використовувати в роботі з учнями дев'ятого року навчання.

Наступний розділ – «Ансамблі в чотири та шість рук» це концертні ансамблеві твори написані у зручному фактурному викладенні (ансамблі в шість рук написані на трьох нотних станах, де партія кожного виконавця на одному нотному стані) та розраховані на різних, за своїм рівнем підготовки ансамблістів. Зокрема, навіть на учня першого року навчання та старшокласника в рамках одного ансамблю («Осінь пісня»).

«Осінь пісня» в чотири руки є одним з не частих випадків у фортепіанній музиці, де в ансамблі в чотири руки технічна складність партій має дуже велику різницю. Партія *ritmo* розрахована на учня першого-другого року навчання і може служити першим знайомством із подвійними нотами в двох руках одночасно. Партія *secondo* створювалась з розрахунком на виконання педагогом. Загалом, діти молодшого шкільного віку з більшою зацікавленістю виконують ансамблі, де партія супроводу є більш насиченішою. Форма твору тричастинна, адже дітям легше сприймати репертуар з чіткою формою. Технічні складнощі сконцентровані у виконанні подвійних нот та диференціації партій рук. Мелодика крайніх розділів побудована на однотипних секвенціях, які дякуючи фактурі супроводу та гармонії сприймаються свіжо. «Новорічні вогники» – ансамбль в чотири руки, головна складність якого – точність синкоп. Назва пов'язана також з історією створення, адже я написав його перед Новим роком. Твір має жвавий характер та зручну фактуру викладу. Рівень складності твору для обох партій – четвертий рік навчання.

«Прогулянка» – твір в шість рук, в основі його теми лежить пунктирно-синкопований ритм. З огляду на мій педагогічний досвід учнями-початківцями такий ритм легше сприймається та вивчається на слух, але при зустрічі з подібним ритмом в інших творах їм буде доступніше його ідентифікувати та рахувати. Орієнтовна складність твору для усіх ансамблістів – другий рік навчання.

«Карусель» – ансамбль в шість рук із рівномірною пульсацією в партіях супроводу та цікавим ритмічним малюнком в основному фактурному пласті. Цей пласт проходить не лише у верхній партії, але і в нижній, особливого відпрацювання також потребує заключний пасаж, котрий перемінно переходить з партії однієї руки в іншу у кожного виконавця. Ансамбль можна використовувати в роботі з учнями третього-четвертого року навчання.

Окремо варто зупинитись на завершальному розділі збірки – «Дитячі фортепіанні концерти». Даний жанр є корисним у вихованні піаніста. Його засновниками в українській музиці стали Ісаак Беркович та Микола Сільванський, але на жаль, така цікава форма роботи не набула особливої популярності в творчості українських композиторів, скоріш за все, причиною тому стало те, що специфіку даної форми (дитячого фортепіанного концерту) може найкраще розуміти музикант, котрий у собі поєднує такі іпостасі як дитячий педагог та піаніст-композитор.

У збірці представлено два дитячі фортепіанні концерти, котрі написані з урахуванням психологічно-вікових особливостей майбутніх виконавців. Зокрема, концерти можуть виконувати виконавці з маленькими руками, адже в концертах жодного разу не зустрічаються у партії соліста інтервали більші за сексту.

Концерт №1 складається з трьох частин, де перша частина є типовим сонатним *allegro* за формою, а основні елементи форми викладені лаконічно і доступно. Друга частина є ліричним центром твору, у ній велике значення має оркестр, адже його партія обрамлює частину, і відповідає за фактурне насичення, бо партія соліста викладена двоголосно і написана лише у формі періоду. Третя частина – жанрове рондо, у якому оркестрова тема і є рефреном. Кожна з частин концерту суттєво відрізняється за складністю, тому можливе виконання лише другої та третьої частини учнем другого-третього року навчання, або першої – четвертого.

Концертино є одночастинним, і за формою відповідає концертно-сонатному жанру. Характер і фактурні прийоми є близькими до романтичних фортепіанних концертів, але за рівнем складності Концертино розраховане на учнів четвертого року навчання.

Особливості використання збірки у курсі загального фортепіано фахових музичних коледжів

Курс загального фортепіано у музичних фахових коледжах особливий тим, що студенти, котрі його опановують мають різний рівень фортепіанної підготовки до вступу в коледж. У частини з них може взагалі не бути жодної підготовки, а в деяких – рівень гри рівноцінний студентам класу спеціального фортепіано коледжу. Тому обираючи репертуар із цієї збірки для них, потрібно орієнтуватись на завдання та можливості кожного студента індивідуально. Значною відмінністю репертуару курсу загального фортепіано коледжів від репертуару мистецьких шкіл є образність. Твори з яскраво вираженою дитячою програмністю не завжди можуть бути цікаві студентам як репертуар для роботи протягом довгого періоду (навчального семестру), для них в збірці є чимало репертуару доволі доступного (навіть для початківців), але з образним змістом цікавим для юнацтва. Нескладні твори з дитячою програмністю доцільно використовувати як матеріал для читання з листа.

Як підсумок варто також сказати, що збірка характеризується виваженістю і логікою композиційної побудови, її єдністю. Цьому сприяє контрастне зіставлення (або доповнення) творів за інтонаційно-образними, жанровими, ладогармонічними ознаками та видами техніки. Вона направлена на певні методико-виконавські завдання, які обумовлені художнім задумом автора.

Отже, дана збірка сприятиме розширенню репертуару юних піаністів, адже її музичний матеріал виходить з глибокого розуміння нагальних потреб сучасної музично-виконавської практики, особливостей вікової психології, необхідності вдосконалення технічних можливостей юних виконавців.

24 П'ЄСИ

1. Секунди

Allegro

Musical score for '24 П'ЄСИ 1. Секунди' in 4/4 time, key of D major. The score is divided into three systems. The first system includes a piano (*p*) dynamic and the instruction *sempre staccato*. The second system includes a mezzo-forte (*mp*) dynamic. The third system includes a piano-piano (*pp*) dynamic and a *rit.* (ritardando) marking. The score features various rhythmic patterns, including triplets and staccato notes, and includes fingering numbers (1-5) and an 8va (octave) marking.

2. Граємо по чорних клавiшах

Пентатонiка

Moderato

Musical score for '24 П'ЄСИ 2. Граємо по чорних клавiшах' in 4/4 time, key of B-flat major. The score is divided into two systems. The first system includes a mezzo-forte (*mp*) dynamic. The second system includes a piano (*p*) dynamic. The score features pentatonic scales and chords, with various fingering numbers (1-5) and an 8va (octave) marking.

2 2 2 4 4 1

mp

5 2 3 1 5 2 3 1 3 2 1 5 4 3

2 5 2

mp

1/5 2 2/5 1 2

8va

(8) 5 2 3 5 2 5 4 1

pp

2/5 1/4 2/5 1/3 8

ritenuito morendo

3. Колискова

Cantabile, commodo

1 2 1 5 4 2 1 3 1 2 1 5 2 1

p sempre legato

mp

Ped. Ped. Ped.* Ped. Ped. Ped.simile

5 5 1 5 1 2 1 1

mf

3

1 5-3 2 3
mp

5 4 5 5 2 1 2 1
pp

4 3 2 1 2 3 5 3 2 1
p

5 1 2 1 5 1 2 1 1 5 4 5
poco rit.

4. П'єca

Allegro moderato

5 4 4 3 5 4 4 3 4 2
mf non legato

5 2 5 2 4 2

5. Танец на балу

Allegretto

The first system of the musical score is in 3/4 time and B-flat major. It features a treble and bass clef. The treble clef part begins with a piano (*p*) dynamic and contains several triplet figures. Fingerings are indicated with numbers 1-4. The bass clef part provides harmonic support with chords and single notes. The system concludes with a triplet figure in the treble clef.

The second system continues the piece with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The treble clef part features a 4-1 fingering and triplet patterns. The bass clef part continues with harmonic accompaniment. The system ends with a triplet figure in the treble clef.

The third system is marked mezzo-forte (*mf*). The treble clef part includes a 4-1 fingering and triplet patterns. The bass clef part continues with harmonic accompaniment. The system ends with a triplet figure in the treble clef.

The fourth system is marked *poco dim.* (poco decrescendo). The treble clef part features a 3-2 fingering and triplet patterns. The bass clef part continues with harmonic accompaniment. The system ends with a triplet figure in the treble clef.

The fifth system is marked *rit.* (ritardando). The treble clef part features a 3-2 fingering and triplet patterns. The bass clef part continues with harmonic accompaniment. The system ends with a triplet figure in the treble clef.

6. Інвенція

Comodo

First system of the musical score for '6. Інвенція'. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Comodo'. The first measure is marked *mp legato*. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The system ends with a double bar line.

Second system of the musical score. It continues the piece with similar notation and fingerings. The system ends with a double bar line.

Third system of the musical score. The dynamic marking changes to *mf*. The system ends with a double bar line.

Fourth system of the musical score. The dynamic marking changes to *mp* in the first measure and *p* in the final measure. The system ends with a double bar line.

7. Маленьке вовченятко

Vivo

First system of the musical score for '7. Маленьке вовченятко'. It consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has four flats (Bb, Eb, Ab, Db) and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Vivo'. The first measure is marked *f*. The second measure is marked *tenuto simile*. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The system ends with a double bar line.

Second system of the musical score. It continues the piece with similar notation and fingerings. The system ends with a double bar line.

First system of a musical score. The top staff is in bass clef with a key signature of three flats and a 3/4 time signature. It features a melodic line with a triplet of eighth notes in the first measure, followed by eighth and sixteenth notes. The bottom staff is in bass clef and contains a bass line with fingerings: 5 3 1 2 3, 5 3 2 1 4, 5 3 2 1 4, and 5 4 2 1. The dynamic marking *mp* is placed above the first measure.

Second system of the musical score. The top staff is in treble clef with a key signature of three flats and a 3/4 time signature. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The bottom staff is in bass clef with a bass line. The dynamic marking *secco* is placed above the final measure. Fingerings 5 2 1 and 1 4 are indicated above the final notes.

Third system of the musical score. The top staff is in bass clef with a key signature of three flats and a 3/4 time signature. It features a melodic line with fingerings 1, 3, 1, 4, 5, 2, 3, 2. The bottom staff is in bass clef with a bass line. The dynamic marking *f* is placed above the first measure.

Fourth system of the musical score. The top staff is in bass clef with a key signature of three flats and a 3/4 time signature. It features a melodic line with eighth and sixteenth notes. The bottom staff is in bass clef with a bass line.

Fifth system of the musical score. The top staff is in treble clef with a key signature of three flats and a 3/4 time signature. It features a melodic line with eighth and sixteenth notes. The bottom staff is in bass clef with a bass line. The dynamic marking *mf* is placed above the first measure.

8. II'epo

Scherzando

3 1 2 5 3 2 3 1 2 5 3 2 3 1 2 5 3 2 5 4 2 1 2

p

sempre staccato

5 3 5 4 2 1 5 4 2 1 5 1 5

1 2 4 3 5 4 4 1 2 3 5 4 2 1 5 2

mp

4 1 5 1 2 5 1 2

3 3 3 2 2 1 5 4 1 3 5 1 5 3

4 4 5 5 5 5 5 4

4 1 4 5 4 1 5 4 2

p

4 5 4 5 5 5 4 1 3

3 1 2 5 2 3 1 2 5 3 2 5 4 2 1 2 4 5

p

5 1 3 5 3 11 3 5 1 5 4 1 4

5 2 1

mp

molto rit.

pp

5 1 2 5 1 3 1 1 1 2 5

9. Токата "Заметіль"

Presto

The first system of the score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one flat and a 4/4 time signature. It features a continuous eighth-note pattern with fingerings 2 4 2 and 1 3 1. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, featuring a quarter-note pattern with fingerings 1, 1, 1, and 5. The dynamic marking *mp* is placed below the first measure.

Ped.

*

Ped.

*

Ped. simile

The second system continues the piece. The upper staff has fingerings 2 4 2 and 1 3 1. The lower staff has fingerings 4, 1, 5, 1, 2, 3, and 5. Slurs are present over the final two measures of the system.

The third system continues the piece. The upper staff has fingerings 2 4 2 and 1 3 1. The lower staff has fingerings 5, 3, 2, 1, 1, 2, 3, 5, and 5. Slurs are present over the final two measures of the system.

The fourth system continues the piece. The upper staff has fingerings 1 4 1, 2 4 2, and 2 4 2. The lower staff has fingerings 5, 5, and 5. Slurs are present over the final two measures of the system.

The fifth system continues the piece. The upper staff has a dynamic marking of *sub. pp*. The lower staff has fingerings 5, 1, 4, and 1. Slurs are present over the final two measures of the system.

The sixth system continues the piece. The upper staff has fingerings 1 4 1. The lower staff has fingerings 1, 4, 5, 1, 2, and 4. Slurs are present over the final two measures of the system.

pp *poco a poco cresc.*
m.d.
m.s.

8va **accelerando**

f
8vb

10. Метелик

Leggiero
pp *p* *mp*
8va

pp

mp

First system of a piano score in G major. The right hand features a melodic line with slurs and fingerings (4, 3, 5, 4, 3, 1, 2, 4, 3, 5, 4, 5, 1, 2). The left hand provides harmonic support with notes and rests, including fingerings (3, 2, 1, 1, 2, 4, 5, 3, 2, 1, 2, 4).

Second system of the piano score. The right hand continues the melodic line with slurs and fingerings (2, 1, 3, 5, 3, 5, 4, 2). The left hand accompaniment includes notes and rests with fingerings (5, 4, 5, 1, 2, 3, 5, 4, 2, 3, 5, 1).

Third system of the piano score. The right hand has a melodic line with a slur and an *8va* marking. The left hand accompaniment includes dynamic markings *pp*, *p*, and *mp*.

Fourth system of the piano score. The right hand features a melodic line with slurs and accents. The left hand accompaniment includes a *pp* dynamic marking.

Fifth system of the piano score. The right hand has a melodic line with slurs and an *8va* marking. The left hand accompaniment includes a *pp* dynamic marking and the instruction *senza rit.*

Sixth system of the piano score. The right hand has a melodic line with slurs and an *8va* marking. The left hand accompaniment includes a *ppp* dynamic marking.

11. Русалка (этюд)

Allegro

mp *sempre legatissimo*

1 2 4 5 1 2 4 5 1 2 3 4 5 4 2 1

5 3 2 1 5 3 2 1 1 2 4 2

Ped. **Ped.* **Ped.* **Ped.*

**Ped. simile*

5 4

5 3 2 1 5

5 4

5 5

m.s. *p*

1 2 3

5 3

m.d.

5 4 5 4

5 4 2 1

m.s.

mf

5 3

2

12. Бабуся Ягуся

1 2 3 5 1 2 3 5 1 2 4 1 1 2 4 1

3 2 1 3 2 1 3 2 1 3 2 1 1 2 3 4 1 5

8vb

mf

3 1 1 2 3 5 1 1

f

5 2 3 2 1 4 2 5 3

mf

p

2 1 2 1 3 1 5 1 5

14. Прелюдія

Grave *)

*) Темп – залежно від можливостей виконавця

15. Момент розпачу

Moderato

First system of the musical score. The top staff is in bass clef with a 12/8 time signature. It begins with a dynamic marking of *f* and contains several measures of music with slurs and fingerings (e.g., '2'). The bottom staff is also in bass clef with a 12/8 time signature and contains accompaniment with several measures of music. Pedal markings 'Ped. *' are placed below the bottom staff.

Second system of the musical score. The top staff is in bass clef and features a dynamic marking of *mp agitato*. It includes a change in time signature from 12/8 to 4/2. The bottom staff is in bass clef and contains accompaniment. Pedal markings 'Ped.' are present below the bottom staff.

Third system of the musical score. The top staff is in bass clef and contains music with slurs and fingerings (e.g., '5 4'). The bottom staff is in bass clef and contains accompaniment. Pedal markings 'Ped.' and 'Ped. simile' are placed below the bottom staff.

Fourth system of the musical score. The top staff is in treble clef and begins with a dynamic marking of *mf*. It contains music with slurs and fingerings (e.g., '1 5 4 5'). The bottom staff is in bass clef and contains accompaniment.

Fifth system of the musical score. The top staff is in treble clef and contains music with slurs. The bottom staff is in bass clef and contains accompaniment.

3 1 3 3 4 3 3 3 3

2 3 5 3 3 3 3 3 3 3 3

f 8vb

3 3 3 3 3 3 3 3 3

8vb

3 3 3 3 3 3 3 3 3

12/8 12/8

Tempo I

2 2

f rit.

2 4

ff

16. Музичний момент

Animato

First system of the musical score. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff contains chords and arpeggiated figures with fingerings (5, 4, 3, 4, 5, 4) and a dynamic marking of *mp*. The bass staff contains a melodic line with fingerings (1, 2, 5, 4, 1, 5, 4, 1, 5, 4, 1) and the instruction *sempre legato*.

Second system of the musical score. The treble staff continues with chords and arpeggiated figures, featuring fingerings (2, 1, 5, 4, 2, 4, 3, 2, 5, 4, 5, 4, 5, 4, 5, 4). The bass staff continues with a melodic line, featuring fingerings (5, 1, 1, 5, 4, 1, 4, 3, 1, 5, 2, 1, 1, 2, 4, 3, 2).

Third system of the musical score. The treble staff contains chords and arpeggiated figures with fingerings (2, 1, 5, 4, 2, 5, 5, 4, 2, 1, 5, 4, 5, 3, 5, 4). The dynamic marking *mf* is present. The bass staff continues with a melodic line, featuring fingerings (2, 1, 4, 1, 5, 2, 5, 1, 5, 2, 2).

Fourth system of the musical score. The treble staff contains chords and arpeggiated figures with fingerings (2, 3, 4, 5, 4, 2, 1, 5, 4, 3, 4, 2, 1, 5, 4). The dynamic marking *mp* is present. The bass staff continues with a melodic line, featuring fingerings (2, 1, 1, 1).

Più mosso

Fifth system of the musical score. The treble staff contains chords and arpeggiated figures. The bass staff contains a melodic line with the instruction *canto in basso* and fingerings (1, 2, 3, 1, 2, 1).

Sixth system of the musical score. The treble staff contains chords and arpeggiated figures. The bass staff contains a melodic line with fingerings (1, 4, 5, 1, 1).

rit.

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a series of chords, primarily triads and dyads, with a key signature of one flat. The lower staff is in bass clef and contains a melodic line with some accidentals. The system concludes with a fermata over the final notes.

Tempo I

The second system continues the piece with a tempo marking of 'Tempo I'. It features a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano). The upper staff has a melodic line with various fingerings (1, 2, 3, 4, 5) and slurs. The lower staff has a bass line with some chords and a melodic line. The system ends with a fermata.

poco rit.

The third system is marked with a dynamic of *p* (piano) and includes a *poco rit.* (poco ritardando) instruction. The upper staff features a melodic line with slurs and a dynamic marking of *pp* (pianissimo) towards the end. The lower staff has a bass line with chords and a melodic line. The system concludes with a double bar line.

17. Вальс

Allegretto

The fourth system is marked 'Allegretto' and 'legato'. It begins with a dynamic marking of *mp*. The upper staff has a melodic line with many fingerings (1, 2, 3, 4, 5) and slurs. The lower staff has a bass line with chords and a melodic line. The system ends with a double bar line.

The fifth system continues the piece with a melodic line in the upper staff and a bass line in the lower staff. It includes various fingerings and slurs. The system ends with a double bar line.

The sixth system is marked with a dynamic of *mf* (mezzo-forte). It features a melodic line in the upper staff and a bass line in the lower staff. The system concludes with a double bar line.

5 4 2 1 3 5 4 2 1 2 3 1 1

molto rit. **con moto**

2 1 1 2 3 1 1 3 2 3

mp

1 1 1 3 2 4 1 3 5 4 3 2

1 5 2 1 5 2 1

a tempo

3 1 5 4 3 1

mp

3 2 1 2 3 4 5 4 3 2 1

1 1 1
mp poco dim.

8va
pp

18. Квінти. Портрет Бартока

Allegretto

mp

mf

f

mf

rit.

poco dim. *p*

19. Мрійливість

Comodo

p

Ped. Ped. Ped. * Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.

rit.

Ped. Ped. Ped. * Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.

Più mosso

Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.

mp *f*

8vb |

Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.

rit. a tempo

8va 1

Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. * Ped.

Ped. * Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.

poco rit. m.d. m.s. 8va 1. 5 3 2 2

Ped. Ped. * *

20. Токата

Presto
secco

mf

1 2 1 2 1 2 4 3 5 1 1 5

5 1 1 5 3 2 1 5

First system of musical notation, consisting of a treble staff and a bass staff. The treble staff contains chords and melodic fragments, while the bass staff contains a more active melodic line with fingerings 1 and 2. The key signature has two sharps (F# and C#).

Second system of musical notation, primarily in the bass clef. It features chords in the upper register and a melodic line in the lower register with fingerings 1 and 2. The key signature remains two sharps.

rit. **Meno mosso**

Third system of musical notation. It includes performance markings: *rit.* (ritardando) and **Meno mosso**. The notation includes a *mp* (mezzo-piano) dynamic marking and a *Ped.* (pedal) instruction. Fingerings 1, 2, 3, 4, and 5 are indicated throughout.

Fourth system of musical notation, continuing the piece with various fingerings and a *Ped.* marking. The notation includes chords and melodic lines in both staves.

Fifth system of musical notation, featuring complex chordal textures and a *Ped.* marking. The notation includes chords and melodic lines in both staves.

Sixth system of musical notation, concluding the piece with various fingerings and a *Ped.* marking. The notation includes chords and melodic lines in both staves.

5 **poco rit.** **Presto**

dim. 2 1 2 4 1 2 3

Ped. *

pp

p *mf* 1 2

cresc. 1 4 3 2 1 4 3 2 *rapido* 1

8va *ff*

21. Пригода

Allegretto *sempre staccato*

p staccato 4 1 2 1 3 1 2 3 4 5 1 2 1 2 1 1 3 2

5 3 1 2 1

1 2 4 1 2

4 1 5

5 3 1 3 2 1 2 5 5 2 1

mp

5 1 3 1 2 1

5 5 2 1 5 4 2 1 4 2

5 4 2

4

3 5 5 3 1

mf

5 1 3 1 2 1 5 1 3 1 2 1 3

First system of a piano score. The right hand features chords and arpeggiated figures with fingerings 4, 2, 2, 1, 3, 1, 4, 5, 1, 4, 5, 1, 5, 1, 4. The left hand plays a steady eighth-note accompaniment.

Second system of a piano score. The right hand has chords with fingerings 3, 1, 5, 3, 4, 1, 4, 3, 1. The left hand has a melodic line with a treble clef. Dynamics include *f*.

Third system of a piano score. The right hand has chords with fingerings 5, 3, 5, 4, 2, 1, 4. The left hand has a melodic line. Dynamics include *dim.* and *p*.

Fourth system of a piano score. The right hand has a melodic line with fingerings 5, 3, 2, 5, 2, 1, 2, 5, 2, 1. The left hand has a melodic line with fingerings 5, 1, 2, 1, 2, 1, 2, 4, 1, 2, 1, 2, 1, 4, 1, 2, 1, 2, 1.

Fifth system of a piano score. The right hand has chords with fingerings 4, 3, 3, 1, 5, 3, 3, 1, 5. The left hand has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *f*.

Sixth system of a piano score. The right hand has chords with fingerings 4, 1, 5, 1, 5, 1, 5, 1, 5, 1, 4, 3, 1, 4, 5, 1. The left hand has a melodic line with fingerings 2, 1, 5. Dynamics include *mp* and *f*.

22. Поема

Пам'яті Федора Надененка

Animato

mp

Ped. *Ped.* *Ped.* *Ped.* *simile Ped.*

Poco più mosso

Poco più mosso

Poco più mosso

rit.

rit.

8va

Meno mosso

Meno mosso

f

8va

ff

f cresc.

f

m.s. rit.

m.s.

m.s.

m.s.

mf

3

5 4 2 1

4 3 2 1

5 3 2 1

23. Вальс

Allegro moderato
con bravura

f

mf

p

Ped. * *Ped.* * *Ped.* * *Ped.* * *Ped. simile*

2 1 2 4 1 2 1 4

5 1 4

1 3 1 5

2 1 5

1 1 5 4

1 1 5 4

2 1 5 4

1 5 4

First system of a piano score in A major. The right hand features a melodic line with slurs and fingerings (1, 1, 5, 1, 1, 5). The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

Second system of the piano score. The right hand continues the melodic line with slurs and fingerings (1). The left hand accompaniment includes chords and notes, with a dynamic marking of *f* appearing in the fourth measure.

Third system of the piano score. The right hand features a melodic line with slurs and fingerings (V). The left hand accompaniment consists of chords and notes.

Fourth system of the piano score, marking the beginning of the Coda. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (3, 3, 4, 3, 3, 4, 3, 3). The left hand accompaniment includes chords and notes. The section is labeled "Coda. Vivace" and "p cresc. poco a poco".

Fifth system of the piano score. The right hand features a melodic line with slurs and fingerings (4). The left hand accompaniment consists of chords and notes.

Sixth system of the piano score, concluding the Coda. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (f). The left hand accompaniment includes chords and notes, ending with a dynamic marking of *ff*.

24. Октавный этюд

Allegro giocoso

The first system of the Octave Study. The right hand features a melodic line with eighth notes and quarter notes, starting with a dynamic marking of *f*. The left hand provides a bass accompaniment with chords and eighth notes. A slur covers the first two measures of the right hand.

The second system of the Octave Study. The right hand continues the melodic line with a dynamic marking of *mf*. The left hand accompaniment remains consistent. A slur covers the first two measures of the right hand.

The third system of the Octave Study. The right hand features a melodic line with a dynamic marking of *p*. The left hand accompaniment includes chords with a '4' indicating a fourth interval. A slur covers the first two measures of the right hand.

The fourth system of the Octave Study. The right hand features a melodic line with a dynamic marking of *p*. The left hand accompaniment includes chords with a '4' indicating a fourth interval. A slur covers the first two measures of the right hand.

The fifth system of the Octave Study. The right hand features a melodic line with a dynamic marking of *poco cresc.*. The left hand accompaniment includes chords with a '4' indicating a fourth interval. A slur covers the first two measures of the right hand.

The sixth system of the Octave Study. The right hand features a melodic line with a dynamic marking of *f*. The left hand accompaniment includes chords with a '4' indicating a fourth interval. A slur covers the first two measures of the right hand.

First system of a piano score. The right hand features a rhythmic pattern of eighth notes with rests, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The key signature has one flat and the time signature is 4/4.

Second system of the piano score. The right hand continues with eighth-note chords and rests, and the left hand maintains its eighth-note accompaniment. A slur is present under the left hand's notes in the final two measures.

Third system of the piano score. The right hand has a melodic line with eighth notes and rests. The left hand continues with eighth-note accompaniment, featuring a slur across the first two measures.

Fourth system of the piano score. The right hand plays a melodic line with eighth notes and rests. The left hand continues with eighth-note accompaniment. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is placed above the right hand in the final measure.

Fifth system of the piano score. The right hand has a melodic line with eighth notes and rests. The left hand continues with eighth-note accompaniment.

Sixth system of the piano score. The right hand features a melodic line with eighth notes and rests. The left hand continues with eighth-note accompaniment. Dynamic markings of *ff* (fortissimo) are placed above the right hand in the second and final measures.

Прелюдія і fuga

ре мінор

Andante

mp

1 4 3 1 2 1 5 4 2 1 2 2 1 2 5 4 3 2 1 1 2 1 5 5 3 1

Фуга

Andante, risoluto

mf

5 1 2 5 4 1 2 3 5 1 2 5

dim.

mf

First system of a piano score. The right hand starts in G major with a treble clef, playing a sequence of eighth notes. The left hand is in G major with a bass clef, playing a simple accompaniment. The system includes a key signature change to A major (one sharp) and a time signature change from 2/4 to 4/4. A dynamic marking of *f* (forte) is present.

Second system of the piano score. The right hand features a melodic line with a slur and a fermata. The left hand continues the accompaniment. The system includes a time signature change from 2/4 to 4/4. Fingerings '2' and '1' are indicated above the right hand.

Third system of the piano score. The right hand has a melodic line with a slur and a fermata. The left hand continues the accompaniment. Dynamic markings include *mp* (mezzo-piano) and *dim.* (diminuendo). The system includes a time signature change from 2/4 to 4/4.

Fourth system of the piano score. The right hand has a melodic line with a slur and a fermata. The left hand continues the accompaniment. Dynamic markings include *(dim.)* and *f a tempo*. A tempo marking of *rit.* (ritardando) is placed above the system. A time signature change from 2/4 to 4/4 is indicated. Fingerings '4', '1', and '2' are shown below the right hand.

Fifth system of the piano score. The right hand has a melodic line with a slur and a fermata. The left hand continues the accompaniment. Dynamic markings include *mp* (mezzo-piano). A tempo marking of *rit.* is placed above the system. The system concludes with a double bar line.

Прелюдія і fuga

до мінор

Moderato

1 2 3 1 1 3

mf *mp*

1 2 3 4

rit.

a tempo *dim.*

rit. *dim.*

5 4 3 1 2 1

1 2 3 1

Фуга

Andante

mp

mf dim. *mp*

4 1 4 1 2 1

cresc.

(cresc.) *mf* *rit.* 3 1 ✓

f a tempo *dim.* *rit.* *p*

ВАРІАЦІЇ

на тему українського романсу О. Бордюгової

Animato
legato cantabile

First system of musical notation. The piece is in 6/8 time and G major. The first staff (treble clef) begins with a piano (*p*) dynamic. The second staff (bass clef) has a '2' written below it. The music is marked *legato cantabile*.

Second system of musical notation, continuing the first system. It features a piano (*p*) dynamic and a '2' written below the bass staff.

Вар. 1
Allegro moderato

First system of the first variation. It is marked *Allegro moderato* and begins with a piano (*p*) dynamic. The first staff contains a melodic line with fingerings: 3, 1, 2, 1, 5, 3, 2, 1, 3, 2, 3, 2. The second staff has a *pp* dynamic marking.

Second system of the first variation. The first staff contains a melodic line with fingerings: 5, 5, 3, 2, 1, 3, 1, 3, 4, 3, 2, 1, 2, 4, 3, 2, 1, 3, 2. The second staff continues the accompaniment.

Third system of the first variation. The first staff contains a melodic line with fingerings: 4, 3, 1, 4, 1, 2, 1, 4, 1, 3, 5, 4, 2. The second staff continues the accompaniment.

Bap. 2
Tempo di Valse

Bap. 3
Risoluto

Bap. 4
Brioso

2 5 5 3 5

p

Leg. *Leg.* *simile*

The first system of the piece is in 4/4 time with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The right hand begins with a piano (*p*) dynamic and features a melodic line with slurs and fingerings (2, 5, 5, 3, 5). The left hand provides a bass line with triplets and slurs. The first two measures are marked *Leg.* and the third measure is marked *simile*.

simile 3 5 4 2 1 3

The second system continues the piece. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (3, 5, 4, 2, 1, 3). The left hand has a bass line with slurs and a triplet. The first measure is marked *simile*.

mp 3 3 3

The third system features a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (3, 3, 3). The left hand has a bass line with slurs and a triplet. The first measure is marked *mp*.

pp 3 3

The fourth system features a pianissimo (*pp*) dynamic. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (3, 3). The left hand has a bass line with slurs and a triplet. The first measure is marked *pp*.

rit. 3 3 3

dim.

The fifth system concludes the piece with a *rit.* (ritardando) marking. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (3, 3, 3). The left hand has a bass line with slurs and fingerings (3, 3, 3). The first measure is marked *rit.* and the second measure is marked *dim.* (diminuendo). The piece ends with a double bar line and a key signature change to two sharps (F#, C#).

Coda
Grave

The first system of the Coda section consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 6/8. It begins with a forte (*f*) dynamic and features a series of chords and melodic lines. A dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) appears in the third measure, and another *f* appears in the fourth. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. It contains several measures with notes and rests, including dynamic markings of *8vb* (eight ledger lines below) in the first, second, and third measures, and a dashed line with *8vb* in the fourth measure. A slur spans the first four measures of the upper staff.

The second system continues the musical notation. The upper staff shows chords and melodic fragments. The lower staff includes dynamic markings of *(8)---* in the first measure, *8vb---* in the second, *8vb---* in the third, and *8vb---* in the fourth. Slurs are present over the first two measures of the upper staff and the first two measures of the lower staff.

The third system continues the musical notation. The lower staff features dynamic markings of *8vb---* in the first measure and *8vb---* in the third measure. Slurs are present over the first two measures of the upper staff and the first two measures of the lower staff.

The fourth system continues the musical notation. The lower staff features a dynamic marking of *ff* (fortissimo) in the fourth measure. Slurs are present over the first two measures of the upper staff and the first two measures of the lower staff.

poco rit.

The fifth system concludes the Coda section. The upper staff shows chords and melodic lines. The lower staff includes a dynamic marking of *8vb---* in the fourth measure. Slurs are present over the first two measures of the upper staff and the first two measures of the lower staff.

АНСАМБЛІ В ЧОТИРИ ТА ШІСТЬ РУК

Осіння пісня

Moderato

8va 1 2 3

p

3 5

4 8^{va sub} 8va

7 (8)^{va}

10 *8va* *mf* *8va*

13 *8va* *8va*

16 *8va* *8va* *cantando*

20 (8)

mf

mp

24 (8)

pp

pp

28

f

mp

f

8va

8vb

31 *8va*-----| *8va*-----

poco dim.

8vb

34 *(8)*-----| *8va*-----

poco dim.

8vb

36 *(8)*-----| *8va*-----

rit.

pp

8vb

8vb-----|

Новорічні вогники

Allegro

The musical score is written for piano and consists of three systems of two staves each. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Allegro'. The first system begins with a piano introduction in the right hand, marked *mf*, and a piano accompaniment in the left hand marked *p*. The second system continues the piano introduction with more complex fingering and dynamics. The third system features a more intricate piano introduction with various fingering techniques and dynamics. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

8va
5

mf

p

3 (8)

5

1 1 5 3

3

5 4 1 3

2 1

5

1

5

1 4-1 5 3 5

5 1-5 1 3 1

1 3 4 2

Musical score system 1 (measures 7-8). The system includes three staves: Treble, Middle (Right Hand), and Bass. Measure 7 features a melodic line in the Treble staff with a 4-1 fingering and a dotted quarter note. The Middle staff continues the melodic line with a 4-1-5-2-1 fingering. The Bass staff provides a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests, including fingerings 1, 3, 4, and 2.

Musical score system 2 (measures 9-10). Measure 9 continues the melodic line in the Treble staff. Measure 10 features a dynamic change to **f** (forte) and includes an *8va* (octave) marking. The Treble staff has a 3-1-4-3-1 fingering, and the Middle staff has a 2-4-1-2-4-2-1-1 fingering. The Bass staff continues with eighth notes, marked **mp** (mezzo-piano), with a 4 fingering.

Musical score system 3 (measures 11-12). Measure 11 features a dynamic change to **mp** (mezzo-piano) and includes a circled 8 (8) marking. The Treble staff has a 3-1-3-5-4 fingering. Measure 12 continues the melodic line in the Treble staff with a flat sign and includes a 2-4-1-2-4-2-1-1 fingering in the Middle staff. The Bass staff continues with eighth notes.

13 (8)

Musical score for measures 13-14. The score is in treble and bass clefs. Measure 13 starts with a treble clef and contains a sequence of eighth notes with slurs and accents. Measure 14 continues the sequence. The bass clef part consists of a simple eighth-note bass line. Fingering numbers 1-4 are present above the treble clef notes.

15 (8)

Musical score for measures 15-16. The score is in treble and bass clefs. Measure 15 starts with a treble clef and contains a sequence of eighth notes with slurs and accents. Measure 16 continues the sequence. The bass clef part consists of a simple eighth-note bass line. Fingering numbers 1-5 are present above the treble clef notes. A dynamic marking *mp* is present in measure 16.

17 (8)

Musical score for measures 17-18. The score is in treble and bass clefs. Measure 17 starts with a treble clef and contains a sequence of eighth notes with slurs and accents. Measure 18 continues the sequence. The bass clef part consists of a simple eighth-note bass line. Fingering numbers 1-4 are present above the treble clef notes. A dynamic marking *mp* is present in measure 18. A dynamic marking *f* is present in measure 18.

19

Musical score for measures 19-20. The score is written for four staves: two treble clefs and two bass clefs. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. Measure 19 contains a complex melodic line in the upper treble staff with slurs and accents, and a rhythmic accompaniment in the lower staves. Measure 20 continues the melodic and rhythmic patterns. Fingerings are indicated with numbers 1-5. Accents (>) are placed over several notes in both measures.

21

Musical score for measures 21-22. The score is written for four staves: two treble clefs and two bass clefs. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. Measure 21 features a melodic line in the upper treble staff with slurs and accents, and a rhythmic accompaniment in the lower staves. Measure 22 continues the melodic and rhythmic patterns. Fingerings are indicated with numbers 1-5. Accents (>) are placed over several notes in both measures.

23

Musical score for measure 23. The score is written for four staves: two treble clefs and two bass clefs. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The measure begins with a dynamic marking of *f* (forte). The upper treble staff contains a melodic line with slurs and accents, and a fingering of 3-2-1. The lower staves contain a rhythmic accompaniment with slurs and accents, and fingerings of 1-2-4 and 3-1. The measure concludes with a double bar line.

Карусель

Allegretto ben ritmico

8va
3 2 2 3 3 2 2 3 4

mf

Allegretto ben ritmico

p 8vb

3 (8)

5 (8)

mf *mp*

7 (8)

Musical score for measures 7-9. The system consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 7 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes. The bass line is simpler, with quarter notes and eighth notes.

10 (8)

Musical score for measures 10-11. The system consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 10 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes. The bass line is simpler, with quarter notes and eighth notes. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present in measure 11.

12 (8)

Musical score for measures 12-13. The system consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 12 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes. The bass line is simpler, with quarter notes and eighth notes. A dynamic marking of *p* (piano) is present in measure 12.

14 (8)

p

mf

This system contains measures 14 and 15. Measure 14 is marked with a circled 8 and a dynamic of *p*. Measure 15 is marked with a dynamic of *mf*. The score consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. The music features a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, and various accidentals including flats and sharps.

16 (8)

This system contains measures 16 and 17. Measure 16 is marked with a circled 8. The score consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. The music continues with the same complex rhythmic and melodic patterns as the previous system.

18 (8)

This system contains measures 18 and 19. Measure 18 is marked with a circled 8. The score consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. The music concludes with the same complex rhythmic and melodic patterns.

20 (8)

Musical score for measures 20 and 21. The score is written for three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 20 contains a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes. Measure 21 continues this pattern with some variations in note values and rests.

22 (8)

Musical score for measures 22 and 23. Measure 22 features a melodic line in the Treble staff and a rhythmic accompaniment in the Bass staff. Measure 23 shows a continuation of the accompaniment with a dynamic marking of *p* and an octave sign *8vb*.

24 *8va*

Musical score for measures 24 and 25. Measure 24 begins with a dynamic marking of *mf* and features a melodic line in the Treble staff. Measure 25 continues the melodic and rhythmic development. The score concludes with an octave sign *8va*.

26 (8)

Musical score for measures 26-27. The score is written for three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 26 features a melodic line in the Treble staff with eighth notes and a bass line in the Bass staff with quarter notes. Measure 27 continues the melodic line in the Treble staff and adds a bass line in the Middle staff with eighth notes. The piece concludes with a final chord in the Bass staff. A dashed line with the number 8 is positioned above and below the measures.

m.s.

28

8va

Musical score for measures 28-29. The score is written for three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 28 features a melodic line in the Treble staff with eighth notes, marked *m.d.* and *m.s.*. Measure 29 continues the melodic line in the Treble staff, also marked *m.d.* and *m.s.*. The Middle and Bass staves have rests in measure 28 and melodic lines in measure 29, both marked *m.d.* and *m.s.*. A dashed line with the number 8 is positioned above the measures.

m.s.

m.d.

m.s.

m.s.

m.d.

m.d.

m.d.

30

8va

Musical score for measures 30-31. The score is written for three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 30 features a melodic line in the Treble staff with eighth notes, marked *m.s.*. Measure 31 features a melodic line in the Treble staff with eighth notes, marked *m.d.* and *m.s.*. The Middle and Bass staves have rests in measure 30 and melodic lines in measure 31, both marked *m.d.* and *m.s.*. A dashed line with the number 8 is positioned above the measures.

m.s.

m.d.

m.s.

pp

pp

pp

Прогулянка

Scherzando *8va*

Scherzando

8va

4

forte canto

p

p

(8)

p

12 (8)

(8) 7

16

8va

20 (8)

(8)

24

Musical score for measures 24-27. The score is in 2/4 time. It consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 24 has a treble staff with a whole rest and a sharp sign, a middle staff with eighth notes, and a bass staff with eighth notes. Measure 25 continues the eighth-note patterns. Measure 26 has a treble staff with a whole note chord, a middle staff with eighth notes, and a bass staff with whole notes. Measure 27 has a treble staff with a whole note chord, a middle staff with eighth notes, and a bass staff with whole notes. A 2/4 time signature change occurs at the start of measure 27. A dashed line with the number 8 is above the first staff.

28

Musical score for measures 28-31. The score is in 2/4 time. It consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 28 has a treble staff with a whole rest, a middle staff with eighth notes, and a bass staff with a whole note chord. Measure 29 continues the eighth-note patterns. Measure 30 has a treble staff with a whole rest and a sharp sign, a middle staff with eighth notes, and a bass staff with a whole note chord. Measure 31 has a treble staff with a whole rest and a sharp sign, a middle staff with eighth notes, and a bass staff with a whole note chord. A key signature change to one sharp occurs at the start of measure 30. A dashed line with the number 8 is below the bass staff.

32

mf

8va

Musical score for measures 32-35. The score is in 2/4 time. It consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. Measure 32 has a treble staff with eighth notes and a middle staff with eighth notes. Measure 33 continues the eighth-note patterns. Measure 34 has a treble staff with eighth notes and a middle staff with eighth notes. Measure 35 continues the eighth-note patterns. A key signature change to one sharp occurs at the start of measure 32. A dashed line with the number 8 is above the first staff.

36 (8)

Musical score for measures 36-39. The score is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three staves: a vocal line, a piano accompaniment in the right hand, and a piano accompaniment in the left hand. The vocal line starts with a quarter rest, followed by eighth notes G4, A4, B4, and a quarter rest. The piano accompaniment in the right hand features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes. The piano accompaniment in the left hand consists of quarter notes and rests. A first ending bracket labeled '(8)' spans measures 36-39.

40 (8)

Musical score for measures 40-43. The score is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three staves. The vocal line starts with a quarter rest, followed by eighth notes G4, A4, B4, and a quarter rest. The piano accompaniment in the right hand has a dynamic marking of *mf* and features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes. The piano accompaniment in the left hand consists of quarter notes and rests. A first ending bracket labeled '(8)' spans measures 40-43.

44 (8)

Musical score for measures 44-47. The score is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three staves. The vocal line starts with a quarter rest, followed by eighth notes G4, A4, B4, and a quarter rest. The piano accompaniment in the right hand has a dynamic marking of *f* and features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes. The piano accompaniment in the left hand consists of quarter notes and rests. A first ending bracket labeled '(8)' spans measures 44-47.

ФОРТЕПІАННІ КОНЦЕРТИ

Концерт № 1

I частина

Allegro moderato

Musical notation for measures 1-4, showing empty staves for both hands.

Musical notation for measures 5-8. Measure 5 starts with a forte (*f*) dynamic. Measure 6 has a mezzo-forte (*mf*) dynamic. Measure 7 is marked *secco*. Measure 8 is marked *simile*.

5

Musical notation for measures 9-12, showing empty staves for both hands.

Musical notation for measures 13-16, showing a continuous melodic line in the right hand and a bass line in the left hand.

9

Musical notation for measures 17-20. Measure 19 features a triplet of eighth notes. The dynamic is marked *mp legato*.

Musical notation for measures 21-24, showing a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand.

14

3 2 2 3

mf

18

2 1 b^5 4 4

mf

22

3

Musical score for measures 26-29. The system consists of two grand staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The music is in common time (C). Measures 26-28 feature a melody in the upper staff with eighth-note patterns and rests, and a bass line in the lower staff with eighth-note patterns. Measure 29 begins with a dynamic marking of *mp* and features a more complex rhythmic pattern in the upper staff and a bass line with a flat sign.

Musical score for measures 30-32. The system consists of two grand staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The music is in common time (C). Measures 30-32 feature a melody in the upper staff with eighth-note patterns and rests, and a bass line in the lower staff with eighth-note patterns and fingerings (3, 5, 1, 2, 3, 5).

Musical score for measures 33-35. The system consists of two grand staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The music is in common time (C). Measures 33-35 feature a melody in the upper staff with eighth-note patterns and rests, and a bass line in the lower staff with eighth-note patterns and fingerings (1, 2, 1, 5). A sharp sign is present in the bass line of measure 35.

36

Musical score for measures 36-38. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and contains a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes with frequent rests. The lower staff has a bass clef and contains a simpler rhythmic pattern with eighth notes and rests. The key signature has one sharp (F#).

39

Musical score for measures 39-41. The system consists of two grand staves. The upper staff continues with the complex rhythmic pattern from the previous system. The lower staff continues with the simpler rhythmic pattern. The key signature has one sharp (F#).

42

Cadenza

Musical score for measures 42-44, labeled as a Cadenza. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and contains a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The lower staff has a bass clef and contains a simpler rhythmic pattern. The key signature has two sharps (F# and C#). The word "rit." is written above the bass staff in measure 43. In measure 44, the upper staff has a dynamic marking "f" and the lower staff has a dynamic marking "8vb" with a downward-pointing arrow.

45

m.d. *m.s.* *m.s.* *m.d.* *m.s.*

8vb 8vb 8vb 8vb 8vb

48

ff *m.s.* *m.d.* *m.s.* *dim. e ritenuto*

8vb 8vb 8vb 8vb

51

f *mf* *secco* *simile*

56

Musical score for measures 56-59. The score is written for piano with two systems. The first system consists of two blank staves. The second system has a treble clef staff with a melodic line and a bass clef staff with a bass line. The melody in the treble clef starts with a series of eighth notes, moving up and then down, with some chromaticism. The bass line consists of quarter notes, mostly on a single pitch with some movement.

60

Musical score for measures 60-64. The score is written for piano with two systems. The first system has a treble clef staff with a melodic line and a bass clef staff with a bass line. The melody in the treble clef starts with a series of eighth notes, moving up and then down, with some chromaticism. The bass line consists of quarter notes, mostly on a single pitch with some movement. The dynamic marking *mp* is present in the first measure of the second system. The second system consists of two blank staves.

65

Musical score for measures 65-68. The score is written for piano with two systems. The first system has a treble clef staff with a melodic line and a bass clef staff with a bass line. The melody in the treble clef starts with a series of eighth notes, moving up and then down, with some chromaticism. The bass line consists of quarter notes, mostly on a single pitch with some movement. The dynamic marking *mf* is present in the first measure of the second system. The second system consists of two blank staves.

Coda
Vivo

69

p

5 3 2 1

m.d.

m.s.

72

m.d.

m.s.

m.d.

m.s.

74

m.d.

m.s.

76

Musical score for measures 76-77. The system consists of two grand staves. The upper grand staff has a treble clef and a bass clef. The lower grand staff also has a treble clef and a bass clef. The key signature has one sharp (F#). The music features a complex texture with multiple voices in both hands, including sixteenth-note runs and sustained chords.

78

Musical score for measures 78-79. The system consists of two grand staves. The upper grand staff has a treble clef and a bass clef. The lower grand staff also has a treble clef and a bass clef. The key signature has one sharp (F#). The music continues with complex textures, including sixteenth-note runs and sustained chords.

80

Musical score for measures 80-82. The system consists of two grand staves. The upper grand staff has a treble clef and a bass clef. The lower grand staff also has a treble clef and a bass clef. The key signature has one sharp (F#). The music concludes with dynamic markings: *f*, *p*, and *p*. A *m.s.* (mezzo-soprano) part is indicated above the first measure of the second system. The piece ends with a double bar line.

II часть

Andante

Musical score for measures 1-8. The piece is in 3/4 time and marked *mf*. The first system shows two empty staves. The second system shows the right hand with a melodic line and the left hand with a bass line. The right hand starts with a half rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The left hand starts with a half rest, followed by a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. The piece ends with a final cadence in the right hand.

Musical score for measures 9-14. The piece is in 3/4 time and marked *mp*. The first system shows the right hand with a melodic line and the left hand with a bass line. The right hand starts with a half rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The left hand starts with a half rest, followed by a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. The piece ends with a final cadence in the right hand.

Musical score for measures 15-20. The piece is in 3/4 time and marked *pp legato*. The first system shows the right hand with a melodic line and the left hand with a bass line. The right hand starts with a half rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The left hand starts with a half rest, followed by a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. The piece ends with a final cadence in the right hand.

20

25

rit.

III часть

Allegretto

36

Musical score for measures 36-39. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet of eighth notes in measure 37. The lower staff has a bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes. Measure 37 includes a triplet of eighth notes in the upper staff.

40

Musical score for measures 40-44. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet of eighth notes in measure 40. The lower staff has a bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes. Measure 40 includes a triplet of eighth notes in the upper staff. A dynamic marking of *f* appears in measure 43.

45

Musical score for measures 45-48. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet of eighth notes in measure 45. The lower staff has a bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes. Measure 45 includes a triplet of eighth notes in the upper staff. A dynamic marking of *mf legato* appears in measure 45.

49

Musical score for measures 49-52. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The lower staff has a bass clef and contains a bass line with chords and single notes. A large brace spans across both staves from measure 49 to 52. In measure 52, there is a dynamic marking *8vb* with a dashed line extending to the right.

53

Musical score for measures 53-56. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and contains a melodic line with eighth notes and rests. The lower staff has a bass clef and contains a bass line with chords and single notes. In measure 55, there is a dynamic marking *f staccato*. In measure 56, there is a dynamic marking *mp*. A circled measure number (8) is located below the bass staff at the beginning of the system.

57

Musical score for measures 57-60. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and contains a melodic line with eighth notes and rests. The lower staff has a bass clef and contains a bass line with chords and single notes. In measure 57, there is a circled measure number (1) below the bass staff. In measure 59, there is a circled measure number (3) above the treble staff.

60 rit.

64 Cadenza

67

Концертино

(для маленьких рук)

Allegro moderato

The first system of the musical score consists of three staves. The top two staves are for the right hand, and the bottom two staves are for the left hand. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The first measure of the right hand is a whole rest. The first measure of the left hand is a whole rest. The second measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The second measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The third measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The third measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The fourth measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The fourth measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The dynamic marking *mf poco a poco cresc.* is placed between the two staves of the right hand.

The second system of the musical score consists of three staves. The top two staves are for the right hand, and the bottom two staves are for the left hand. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The first measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The first measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The second measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The second measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The third measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The third measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The fourth measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The fourth measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The dynamic marking *mf poco a poco cresc.* is placed between the two staves of the right hand.

The third system of the musical score consists of three staves. The top two staves are for the right hand, and the bottom two staves are for the left hand. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The first measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The first measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The second measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The second measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The third measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The third measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The fourth measure of the right hand contains a half note chord (F#4, A4, C5) with a fermata. The fourth measure of the left hand contains a half note chord (F#3, A3, C4) with a fermata. The dynamic marking *mf poco a poco cresc.* is placed between the two staves of the right hand. The number 3 is written above the notes in the right hand and below the notes in the left hand, indicating a triplet.

13

rit.

Musical score for measures 13-16. The piece is in a key with two sharps (F# and C#). The music consists of triplet chords in both hands, with a 'rit.' (ritardando) marking above the staff.

17

a tempo

Musical score for measures 17-20. The tempo is marked 'a tempo'. Measures 17-18 are mostly rests. Measure 19 has a melodic line in the right hand starting with a triplet (*mf*) and a bass line with a triplet (*mf*). Measure 20 has a melodic line in the right hand with fingerings (3, 4, 1) and a bass line with fingerings (1, 2, 1).

21

Musical score for measures 21-24. Measures 21-22 have melodic lines in both hands with fingerings (2, 1 in right hand; 4, 5 in left hand). Measures 23-24 have melodic lines in both hands with fingerings (4, 2, 1, 2, 3 in right hand; 3, 1, 2, 1, 2 in left hand).

25

Musical score for measures 25-28. The score is in treble and bass clefs with a key signature of two sharps (F# and C#). Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below notes. The right hand plays a melodic line with slurs and ties. The left hand plays a bass line with chords and single notes. The piece concludes with two measures marked *m. s.* (mezzo sostenuto).

29

Musical score for measures 29-32. The score continues in the same key signature. Fingerings are indicated by numbers 1-5. The right hand features a melodic line with slurs and ties. The left hand plays a bass line with chords and single notes. A dynamic marking *8vb* is present in the bass line of measure 30.

33

Musical score for measures 33-36. The score continues in the same key signature. Fingerings are indicated by numbers 1-5. The right hand plays a melodic line with slurs and ties. The left hand plays a bass line with chords and single notes.

39

mp

p

Detailed description: This system contains measures 39 through 43. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a slur over measures 41-43. The middle staff is in treble clef and contains block chords. The bottom staff is in bass clef and contains block chords. Dynamic markings include *mp* at the start of measure 41 and *p* at the start of measure 43.

44

Detailed description: This system contains measures 44 through 47. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a slur over measures 45-47. The middle staff is in treble clef and contains block chords. The bottom staff is in bass clef and contains block chords. The key signature changes to one flat (Bb) at the start of measure 47.

48

p

mf

Detailed description: This system contains measures 48 through 51. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a slur over measures 50-51. The middle staff is in treble clef and contains block chords. The bottom staff is in bass clef and contains block chords. Dynamic markings include *p* at the start of measure 50 and *mf* at the start of measure 51.

52

Musical score for measures 52-55. The system consists of two staves: a grand staff (treble and bass clefs) and a piano accompaniment (treble and bass clefs). The key signature is one sharp (F#). The melody in the grand staff features a series of eighth-note runs with slurs. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines.

56

Musical score for measures 56-59. The system consists of two staves: a grand staff and a piano accompaniment. The key signature is one sharp. The melody continues with eighth-note patterns. In measure 59, the piano accompaniment features a triplet of eighth notes in the treble clef, marked with a '3' above it. A dynamic marking of *f* (forte) is present in the piano part.

60

Musical score for measures 60-63. The system consists of two staves: a grand staff and a piano accompaniment. The key signature is one sharp. The melody continues with eighth-note patterns. In measure 61, the piano accompaniment has a dynamic marking of *mf* (mezzo-forte). In measure 63, the piano part includes a fermata over a chord. The text *m. s.* is written above the grand staff in measure 61.

64

m. s.

Musical score for measures 64-68. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef staff with a melodic line. The middle and bottom staves are a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has two sharps (F# and C#). Measure 64 features a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 65 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 66 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 67 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 68 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. A dynamic marking *mp* is present in the middle staff of measure 68.

69

Musical score for measures 69-75. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef staff. The middle and bottom staves are a grand staff. The key signature has two sharps. Measure 69 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 70 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 71 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 72 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 73 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 74 has a rest in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 75 has a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff. A dynamic marking *mf* is present in the top staff of measure 75.

76

Musical score for measures 76-82. The system consists of three staves. The top staff is a single treble clef staff. The middle and bottom staves are a grand staff. The key signature has two sharps. Measure 76 has a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 77 has a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 78 has a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 79 has a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 80 has a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 81 has a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff. Measure 82 has a melodic phrase in the top staff and a bass line in the bottom staff.

82 *8va*

88

94

98

Musical score for measures 98-101. The system consists of two grand staves. The upper staff (treble clef) contains a melodic line with a dynamic marking of *mf*. The lower staff (bass clef) contains a rhythmic accompaniment with a dynamic marking of *staccato sempre*. The key signature is one sharp (F#).

102

Musical score for measures 102-105. The system consists of two grand staves. The upper staff (treble clef) contains a melodic line. The lower staff (bass clef) contains a rhythmic accompaniment. The key signature is one sharp (F#).

106

Musical score for measures 106-109. The system consists of two grand staves. The upper staff (treble clef) contains a melodic line with a dynamic marking of *mf*. The lower staff (bass clef) contains a rhythmic accompaniment with a dynamic marking of *m. s.*. The key signature is one sharp (F#).

110

Musical score for measures 110-114. The system consists of two grand staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major. The music features a melodic line in the upper staff and a more rhythmic accompaniment in the lower staff. A dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) is present in the upper staff. A circled number 8 is located below the first measure of the lower staff.

115

Musical score for measures 115-121. The system consists of two grand staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major. The music features a melodic line in the upper staff and a more rhythmic accompaniment in the lower staff. A dynamic marking of *p* (piano) is present in the upper staff.

Coda
Vivo

122

Musical score for measures 122-126. The system consists of two grand staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major. The music features a melodic line in the upper staff and a more rhythmic accompaniment in the lower staff. A dynamic marking of *p poco cresc.* (piano poco crescendo) is present in both staves.

125

Musical score for measures 125-127. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of two systems of staves. The first system has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords, marked *mp*. The second system has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with chords, including some octaves.

128

Musical score for measures 128-130. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of two systems of staves. The first system has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords, marked *mf*. The second system has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with chords, including some octaves.

131

Musical score for measures 131-133. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of two systems of staves. The first system has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords, marked *ff*. The second system has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with chords, including some octaves, also marked *ff*.

Зміст

Від автора	3
Методичні рекомендації	4
24 п'єси:	
1. Секунди	15
2. Граємо по чорних клавішах. Пентатоніка	15
3. Колискова	16
4. П'єса	17
5. Танець на балу	19
6. Інвенція	20
7. Маленьке вовчечятко	20
8. П'єро	22
9. Токата «Заметіль»	23
10. Метелик	24
11. Русалка	26
12. Бабуся Ягуся	27
13. Чарівне озеро	29
14. Прелюдія	30
15. Момент розпачу	31
16. Музичний момент	33
17. Вальс ля мінор	34
18. Квінти. Портрет Бартока	36
19. Мрійливість	37
20. Токата	38
21. Пригода	40
22. Поема	43
23. Вальс ля мажор	44
24. Октавний етюд	46
Прелюдія і фуга ре мінор	48
Прелюдія і фуга до мінор	50
Варіації на тему О. Бордюгової	52
Ансамблі в чотири та шість рук:	
Осіньна пісня	56
Новорічні вогники	60
Карусель	64
Прогулянка	69
Фортепіанні концерти:	
Концерт №1	73
Концертино	86
Зміст	96